

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 347/2023
20.03.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић и Јасмине Симовић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Бранислав Манић адвокат из ..., против туженог Дома здравља Панчево из Панчева, чији је пуномоћник Александра Смилевски адвокат из ..., ради исплате потраживања из радног односа, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4649/21 од 22.09.2022. године, на седници одржаној 20.03.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4649/21 од 22.09.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 105/20 од 02.06.2021. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужили на основу неисплаћених трошкова за исхрану у току рада – топлог obroка за период од фебруара 2017. до јануара 2020. године и регреса за коришћење годишњег одмора у истом периоду, исплати појединачно опредељене месечне износе са законском затезном каматом од доспелости до исплате на начин описан у том ставу изреке. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужили накнади трошкове парничног поступка у износу од 126.065,75 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4649/21 од 22.09.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев. Ставом другим изреке преиначено је првостепено решење о трошковима из другог става изреке тако што је одбијен захтев тужиле за накнаду трошкова поступка од 126.065,75 динара, а тужилца је обавезана да туженом накнади трошкове првостепеног парничног поступка од 12.340,00 динара. Ставом трећим изреке обавезана је тужилца да туженом накнади трошкове жалбеног поступка од 46.772,00

динара. Ставом четвртим изреке одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиле је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је дао одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану одлуку у смислу одредбе члана 408. у вези с чланом 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а ни друге битне повреде одредаба парничног поступка на које се ревизијом указује, с тим што битна повреда одредаба парничног поступка из тачке 12. става 2. наведене одредбе, на коју се ревизијом указује, није законски разлог за тај правни лек (члан 407. став 1. тачка 2. ЗПП).

Према утврђеном чињеничном стању, тужиле је у радном односу код туженог на пословима ..., по основу првог уговора о раду који је закључила 21.05.1979. године и више накнадно закључених уговора о раду под измењеним условима од којих је последњи уговор о раду под измењеним условима број 3 од 11.10.2010. године, са коефицијентом за обрачун и исплату плате од 12,59 са увећањем од 0,4 % на бруто зараду за сваку годину стажа.

Тужиле је по основу наведеног уговора о раду имала право на накнаду трошкова и других примања у складу са законом и општим актом. У спорном периоду тужена је вршила обрачун тужилине плате применом одређеног коефицијента на прописану основицу и тако обрачунату плату јој исплаћивала, с тим да у обрачуну плате није посебно исказивала регрес за коришћење годишњег одмора и исхрану у току рада. Вештачењем је утврђена висина накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора према параметрима Посебног колективног уговора за јавна и јавно-комунална предузећа града Панчева и Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да спорни правни однос у којем тужиле потражује накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора има најпре применити одредба члана 118. Закона о раду којом је запосленима признато право на накнаду предметних трошкова (став 1. тачке 5. и 6). По становишту тог суда, износи спорних накнада нису исказани у платним листама, нити се може утврдити у ком обиму оне учествују у структури коефицијента за обрачун и исплату зараде, због чега није доказано да су исте заиста и исплаћене тужили. Из тих разлога, првостепеном пресудом је усвојен тужбени захтев и тужили досуђено новчано потраживање у висини утврђеној налазом вештака.

Другостепени суд је, одлучујући о жалби тужене, закључио да је нижестепени суд погрешно применио материјално право па је зато преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев.

По становишту тог суда, одредбе Закона о раду се супсидијарно примењују и на запослене у државним органима и органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама (члан 2. став 2), односно ако посебним законом, положај, права обавезе и одговорности запослених нису уређени на другачији начин. Плате, додаци, накнаде и остала примања запослених у државним органима и органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама које се финансирају из буџета Републике, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, као и запослених у јавним службама које се финансирају из доприноса за обавезно социјално осигурање уређени су Законом о платама у државним органима и јавним службама. Наведеним законом, који је по питању плата, накнада и осталих примања запослених у државним органима и органима територијалне аутономије и локалне самоуправе, односно јавним службама, посебан закон у односу на Закон о раду прописано је да се плата одређује множењем основице са коефицијентом (члан 2); да основицу за обрачун плата утврђује Влада Републике Србије (члан 3) и да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему и да садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора (чланови 4. и 5). Коефицијенти за обрачун и исплату плата уређени су Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запосленим у јавним службама коју је донела Влада Републике Србије на основу члана 8. наведеног закона.

Означени прописи примењују се и на тужилу запослену у јавној служби - здравственој установи. Посебним колективним уговором здравствене установе чији је оснивач Републике Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе није посебно предвиђено право запосленог на трошкове исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

На основу изложене правне аргументације другостепени суд је закључио да су спорна примања садржана у коефицијенту за обрачун тужилине зараде и да право на исте не предвиђа ни означени посебни колективни уговор, због чега тужила неосновано потражује њихову исплату.

Овакво правно становиште прихвата и ревизијски суд, због чега наводе ревидента о погрешној примени материјалног права оцењује као неосноване. Плате, накнаде и друга примања у јавним службама регулисана су посебним правним режимом којим су спорне накнаде трошкова за исхрану у току рада као и регреса за коришћење годишњег одмора урачунате у коефицијент за обрачун и исплату плата, због чега нема места примени члана 118. тачка 5. и 6. Закона о раду. Није спорно да се из коефицијента за обрачун тужилине плате, утврђен у складу са означеном Уредбом и из исплатних листа не види његова структура, односно номинални износ који представљају те накнаде. Међутим, та чињеница сама по себи не ствара основ за њихову исплату која је извршена кроз тужилину плату обрачунату применом коефицијента за њен обрачун.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Како трошкови одговора на ревизију не представљају потребне трошкове ради вођења парнице у смислу одредбе члана 154. став 1. Закона о парничном поступку одлучено је као у другом ставу изреке.

**Председни већа-судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић